

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003567

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 16-12-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:



II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Овчаренко Святослав Вадимович

2. Sviatoslav Ovcharenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 034

Назва наукової спеціальності: Культурологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Культурологія

Дата захисту: 24-01-2025

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7382

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41.11.11

Тема дисертації:

1. Специфіка розвитку української музичної культури в умовах радянського ідеологічного пресингу (30–80-ті роки XX століття)
2. Specifics of the development of Ukrainian musical culture in the context of Soviet ideological pressure (the 30s–80s of the XX century)

Реферат:

1. Актуальність пропонованого дослідження, з одного боку, зумовлена російсько-українською війною, що, триваючи вже понад десять років, актуалізувала чимало культурологічних тем в українському науковому дискурсі, а з іншого – потребою в комплексному аналізі феномена української радянської музичної культури. Методологія дослідження зумовлена його об'єктом, предметом, метою і завданнями: застосовно міждисциплінарний синтез, що об'єднав у рамках музикознавства історичний, соціологічний та культурологічний дискурси з постколоніальною методологією осмислення російсько-радянського панування в Україні; діалектичний підхід, який виводить процесуальність, стійкі/нестійкі послідовності на загальнонауковий рівень, накладаючи їх на морфологічну модель музичної культури, представлену різними формами; контекстний підхід для синтезу мистецтвознавчих фактів, історичних перспектив і даних культурологічних оцінок реальності під час осмислення детермінант розвитку музики в контексті

культурогенезу; системний підхід, завдяки якому музична культура позиціонується як складна підсистема, в яку входять музичні цінності і види діяльності, суб'єкти цієї діяльності разом з їхніми компетенціями, установи та соціальні інститути як осередки розвитку музичної культури. Практичне значення дослідження визначається можливістю використання його матеріалів та результатів у викладанні культурологічних і музикознавчих дисциплін, для підготовки підручників і навчальних посібників, спецкурсу з історії української музики (і ширше – художньої культури) 1930–80-х рр. у закладах вищої освіти мистецького спрямування. У Вступі обґрунтовано актуальність обраної теми дослідження, подано мету, завдання наукового пошуку, об'єкт і предмет дослідження, зазначено методи, наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, наведено відомості про особистий внесок здобувача, апробацію результатів, публікації, структуру та обсяг роботи. У Розділі 1 «Теоретико-методологічні засади дослідження» розкрито стан наукового розроблення проблеми, наведено джерельну базу дослідження, а також уточнено понятійно-категоріальний апарат історико-культурологічного дослідження музичної культури Радянської України окресленого періоду. У Розділі 2 «Українська симфонічна та хорова спадщина в контексті еволюції тоталітарної музичної культури СРСР у 30–40-х роках ХХ ст.» з'ясовано специфіку радянської тоталітарної музичної культури, розглянуто жанрово-стильові трансформації в українській музиці ранньорадянського періоду, а також українську симфонічну та хорову спадщину в контексті контрверзи авангарду та соцреалізму. У Розділі 3 «Культуротворчі процеси в музичному просторі радянської України 50–80-х років ХХ ст.» охарактеризовано суспільно-політичну ситуацію і культурно-історичний контекст радянської музичної культури 1950–1980-х рр., а також проаналізовано академічний і неакадемічний напрями українського андеграунду в музичній культурі СРСР та розгортання фольклорних інтенцій у період від «хрущовської відлиги» до «горбачовської перебудови». У Висновках підсумовано результати дослідження.

2. The methodology of the study is determined by its object, subject, goal and objectives: an interdisciplinary synthesis was applied, combining historical, sociological and cultural discourses within musicology with a postcolonial methodology for understanding the Russian-Soviet domination in Ukraine; a dialectical approach that brings proceduralism, stable/unstable sequences to the general scientific level, superimposing them on a morphological model of musical culture represented by various forms; a contextual approach to synthesize art historical facts, historical perspectives and data from cultural assessments of reality in understanding the determinants of music development in the context of cultural genesis; a systematic approach, which positions music culture as a complex subsystem that includes musical values and activities, the subjects of these activities with their competencies, institutions and social institutions as centers of music culture development. The practical significance of the study is determined by the possibility of using its materials and results in teaching cultural and musicological disciplines, for the preparation of textbooks and manuals, a special course on the history of Ukrainian music (and more broadly – artistic culture) of the 1930s-80s in higher education institutions of artistic orientation. The Introduction substantiates the relevance of the chosen research topic, presents the purpose, objectives of the research, object and subject of the research, indicates the methods, scientific novelty and practical significance of the results obtained, provides information on the personal contribution of the applicant, testing of the results, publications, structure and scope of the work. Chapter 1, “Theoretical and Methodological Foundations of the Study”, reveals the state of scientific development of the problem, provides the source base of the study, and clarifies the conceptual and categorical apparatus of the historical and cultural study of the musical culture of Soviet Ukraine of the period in question. Chapter 2, “Ukrainian Symphonic and Choral Heritage in the Context of the Evolution of the Totalitarian Musical Culture of the USSR in the 30s and 40s of the XX century”, elucidates the specifics of Soviet totalitarian musical culture, examines genre and style transformations in Ukrainian music of the early Soviet period, and the Ukrainian symphonic and choral heritage in the context of the contradiction between the avant-garde and social realism. Chapter 3, “Cultural Processes in the Musical Space of Soviet Ukraine in the 1950s-80s,” describes the socio-political situation and cultural and historical context of Soviet musical culture in the 1950s 1980s, and analyzes the academic and non-academic directions of the Ukrainian underground in the musical culture of the USSR and the development of folklore intentions in the period from the Khrushchev Thaw to Gorbachev’s perestroika. The Conclusions summarize the results of the study.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Овчаренко С. В. Зміни у традиційному пісенному виконавстві в процесі переходу від автентичного фольклору до фольклоризму. Імідж сучасного педагога. 2020. № 3 (192). С. 81–84. DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-3\(192\)-81-84](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2020-3(192)-81-84)
- Овчаренко С. В. Традиційна музична культура Чернігівщини в контексті соціокультурної динаміки ХХ–ХХІ століття. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. 2020. № 34. С. 261–265. DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.v34i34.352>
- Овчаренко С. Соцреалізм як метод і стиль: культурно-історична реконструкція. Культурологічний альманах. 2023. № 1. С. 188–193. DOI: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2023.1.25>
- Овчаренко С. В. Жанр «радянський фольклор» як метод гомогенізації української культури ХХ століття. Культурологічний альманах. 2023. № 2. С. 269–275. DOI: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2023.2.37>
- Овчаренко С. В. Музичний андеграунд як альтернатива артсцени тоталітаризму та посттоталітаризму. Народна творчість та етнологія. 2023. № 2 (398). С. 63–70. DOI: <https://doi.org/10.15407/nte2023.02.063>
- Овчаренко С. В. Соціалістичний реалізм в музичній культурі України як метакультурна парадигма. Theoretical and empirical scientific research: concept and trends : VI International Scientific and Practical Conference, Oxford, February 2, 2024. Oxford, 2024. P. 429–431.
- Овчаренко С. В. Творчість Бориса Лятошинського крізь призму соціалістичного реалізму. Особливості впливу мистецтва на розвиток особистості : матеріали Міжнар. наук. конф. з культури та мистецтва, м. Рига (Латвія), 7–8 лют. 2024 р. Рига, 2024. С. 7–10.
- Овчаренко С. В. Українська народна художня творчість та хорове виконавство у хронотопі соціалістичного реалізму. Досягнення науки та освіти в ХХІ столітті : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Дніпро, 8 лют. 2024 р. Дніпро, 2024. С. 120–125.
- Овчаренко С. В. Елементи художнього синтезу в музичному театрі періоду соціалістичного реалізму. Національний репертуар у музичних театрах світу. Досвід підтримки, популяризації та промоції : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 26–28 лют. 2024 р. Київ, 2024. С. 128–132.
- Ovcharenko S. Content modification of traditional ukrainian choruses during the soviet ideological pressing (1917–1991) and the present. Modern Ukrainian musicology: from musical artifacts to humanistic universals : collective monograph. Riga : Baltija Publishing, 2021. P. 358–373. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-072-8-18>

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0124U003133

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тилик Ігор Володимирович
2. Ihor Tylyk

Кваліфікація: к. мист., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карась Ганна Василівна
2. Hanna Karas

Кваліфікація: д.мист., професор, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1440-7461

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Код за ЄДРПОУ: 02125266

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 57, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пархоменко Катерина Ігорівна
2. Kateryna Parkhomenko

Кваліфікація: к. філос. н., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київська муніципальна академія естрадного та циркового мистецтва

Код за ЄДРПОУ: 02214952

Місцезнаходження: Жилинська, 88, Київ, 01032, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Брояко Надія Богданівна

2. Nadiya Brojako

Кваліфікація: к.мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Скопцова Олена Михайлівна

2. Olena Skoptsova

Кваліфікація: к. мист., доцент, 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6478-0865

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Фурдичко Андрій Орестович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Фурдичко Андрій Орестович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Тимофєєва К.О.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**



Юрченко Тетяна Анатоліївна